

فهرست‌نویسی کتاب‌های الکترونیکی بر اساس قالب مارک^۱

نویسنده رابرت باتمن^۲

ترجمه لیلا دهقانی^۳

چکیده

مقالات مربوط به فهرست‌نویسی منابع الکترونیکی، روی مجلات الکترونیکی و منابع اینترنتی مانند وبسایت‌ها متمرکز شده‌اند ولی به کتاب‌های الکترونیکی نپرداخته‌اند. کتاب‌های الکترونیکی منابع تک‌نگاشتی غیرادواری هستند که به‌طور مستقیم یا از راه دور به وسیله رایانه در دسترس‌اند. قواعد و استانداردهای فهرست‌نویسی منابع الکترونیکی تغییر کرده و این تغییر ادامه دارد. این مقاله در باره کتاب‌های الکترونیکی به مثابه یک نمود یگانه بحث می‌کند و دستورالعمل اجرایی برای کاربرد قواعد فهرست‌نویسی جاری فراهم می‌آورد. اجزاء فهرست‌نویسی که در این مقاله بررسی می‌شوند، فیلدهای کنترل و فیلدهای داده‌های متغیر هستند که شامل: رده‌بندی، عناوین قراردادی، اطلاعات عنوان، اطلاعات ویرایش، نوع و گستره منبع، اطلاعات مربوط به توزیع‌کننده و ناشر، توصیف فیزیکی، شرح فروست، یادداشت‌ها و تحلیل موضوعی می‌شود.

کلیدواژه‌ها

فهرست‌نویسی، کتاب‌های الکترونیکی، مارک، فهرست‌نویسی ماشین‌خوان، کتاب‌های رقومی

مقدمه

این آثار به کتابخانه‌ها از ۱۹۹۹ به‌ویژه با پیدایش نت‌لیبرری^۴ در نقش یک کارگزار شروع شد. به محض اینکه کتابخانه‌ها خرید کتاب‌های الکترونیکی را آغاز کردند، مسائل جدیدی مانند اخذ مجوز، خرید و مالکیت

تمرکز فهرست‌نویسی در دنیای امروز بیشتر روی دسترسی و سازماندهی منابع الکترونیکی‌ست. در میان این منابع، کتاب الکترونیکی رسانه‌ای‌ست که برای اولین بار در پاییز ۱۹۹۸ وارد بازار شد (۶۴:۱۷). عرضه

1. "Cataloging Electronic Book". *Library Resources & Technical Services*, Vol. 48, No.1(2004): 12-19.

2. Robert Bothmann

4. Netlibrary

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه شیراز Lieladehghani@yahoo.com

و البته فهرست‌نویسی آنها برای کتابخانه‌ها به وجود آمد (۹). کتاب‌های الکترونیکی در چند سال اخیر با توجه به صنعت نشر، موقعیت مناسب بازار و کارایی در نقش یک محصول توجه زیادی را به خود جلب کرده‌اند (۸). بسیاری از مقالات، فهرست‌نویسی منابع کتابشناختی با ساختار الکترونیکی را برای پایاندها، وب‌سایت‌ها و دیگر منابع اینترنتی مطرح کرده‌اند (۵). بررسی مقالات، هیچ موردی را که روی فهرست‌نویسی کتاب‌های الکترونیکی متمرکز باشد، نشان نداده است. این مقاله، جنبه‌های عملی فهرست‌نویسی یک کتاب الکترونیکی را بررسی می‌کند.

کتاب الکترونیکی چیست؟

اولین اقدام، حصول اطمینان از الکترونیکی بودن منبعی است که فهرست‌نویسی می‌شود. به‌طور کلی، الکترونیک به هر چیز ذخیره شده روی یک رسانه مغناطیسی یا نوری، مانند دیسک نرم،^۵ دیسک سخت،^۶ یا یک لوح فشرده با حافظه فقط خواندنی^۷ یا دسترسی از راه دور به رسانه‌ای که روی خدمت‌گری در فاصله دور ذخیره شده است، گفته می‌شود. فرهنگ لغت پیوسته مریام و بستر^۸ الکترونیک را چیزی که روی یا به وسیله رایانه انجام می‌شود، تعریف کرده است (۱۶). این تعریف برای کتاب‌های الکترونیکی که از راه دور یا روی رایانه شخصی یا رایانه جیبی قابل دسترسی هستند و همچنین آن گروه کتاب‌های الکترونیکی که به ابزاری برای خواندن – که خود نوعی رایانه است – نیاز دارند، به خوبی صدق می‌کند. مسئله این است که آیا این منبع یک کتاب است یا نه؟ اگر مانند یک کتاب عمل می‌کند، مانند یک کتاب خوانده می‌شود و به‌طور کلی مانند یک کتاب به نظر می‌آید، صرف نظر از الکترونیکی بودن، پس احتمالاً یک کتاب است. به عبارت دیگر، اگر با تعریف تک نگاشت که در واژه‌نامه قواعد فهرست‌نویسی انگلو امریکن^۹ ویرایش ۲، بازنگری شده در سال ۲۰۰۲ آمده منطبق باشد، حتماً یک

کتاب است. این واژه‌نامه، تک نگاشت را به این صورت تعریف کرده است: «منبع کتابشناختی غیرادواری که کامل باشد یا قرار باشد در شماری از بخش‌های محدود کامل شود» (۱).

بیان روشن دسترسی مورد نیاز برای خواندن کتاب نیز مهم است. دوروش دسترسی وجود دارد: مستقیم، و از راه دور. دسترسی مستقیم می‌تواند یک فایل الکترونیکی باشد که روی دیسک سخت، لوح فشرده نوری، دیسک نرم، دستیار رقمی شخصی^{۱۱} (مانند پالم پیلوت)^{۱۲}، رایانه جیبی، یا یک وسیله خواندن کتاب الکترونیکی ذخیره و انبار شده است. نمونه‌های دسترسی مستقیم، لوح‌های فشرده نوری هستند که تحت نام نسخه الکترونیکی، همراه با شکل چاپی کتاب موجود هستند و کتاب‌های الکترونیکی که از طریق کارگزاران مختلف مانند: پالم دیجیتال مدیا^{۱۳}، بارنس و نوبل^{۱۴} یا آمازون^{۱۵} برای خرید قابل دسترس هستند. این کتاب‌های الکترونیکی معمولاً قابل انتقال و ذخیره شدن روی دیسک ثابت هستند. نوع دیگر دسترسی، که بیشتر در کتابخانه‌ها معمول است، دسترسی از راه دور است. دسترسی از راه دور شامل: اتصال به اینترنت و یک مرورگر اینترنت برای دسترسی به محتوای یک کتاب الکترونیکی از طریق یک شبکه محلی^{۱۶} یا از یک خدمت‌گر از فاصله دور است. این نوع کتاب‌های الکترونیکی توسط مراکز بسیاری از جمله نت لیبرری، نشنال آکادمی پرس^{۱۷} و پروجکت گاتنبری^{۱۸} عرضه می‌شوند.

کتاب‌های الکترونیکی به مثابه نموده‌ها

قواعد فهرست‌نویسی انگلو امریکن ویرایش دوم (۱۹۷۸)، بر اساس یک چشم‌انداز سوگرفته شغلی نوشته شده است که تا قبل از پیدایش رسانه الکترونیکی به خوبی قابل استفاده بود (۲). کتاب‌های چاپی از قواعد فصل ۲، پایاندها از فصل ۱۲، منابع جغرافیایی از فصل ۳ و...، پیروی می‌کردند. تنها نوع تکثیری که فهرست‌نویسان باید

5. Flopy disk
6. Compact disk
7. read only memory (CD-ROM)

8. Merriam Webster
9. AACR = Anglo – American Cataloging Rules
10. PDA = Personal digital assistant

دستیار رقمی شخصی یک ابزار رایانه‌ای است که به رایانه شخصی امکان می‌دهد که دست‌نوشته و تصاویر را بپذیرد و از توانایی ارتباطی، هوش مصنوعی و قدرت تشخیص صدا برخوردار است (فرهنگ فشرده علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی. استاکلینن. ترجمه فاطمه اسدی

11. PalmPilot
12. Palm Digital Media
13. Barnes and Nobel
14. Amazon
15. LAN= Local Area Network
16. National Academy Press
17. Project Gutenberg

کرگانی. تهران: کتابدار، ۱۳۷۸، ص ۱۸۲)

با آن کنار می‌آیند، چاپ‌های عکسی و ریزنگاشت‌ها بودند. ریزنگاشت‌ها در فصل ۱۱، قواعد مربوط به خود را داشتند و چاپ‌های عکسی با یادداشت ویژه‌ای که بر اساس قاعده I.11A ویرایش دوم بازنگری شده قواعد فهرست‌نویسی انگلومریکن مربوط به ۲۰۰۲ تدوین شده بود، سر و کار داشتند که در ارتباط با تفسیرهای قواعد کتابخانه‌کنگره^{۱۸} است (۱۵). فصل ۹ قواعد فهرست‌نویسی انگلومریکن ویرایش دوم ۱۹۹۸ که قبلاً عنوانش «فایل‌های رایانه‌ای»^{۱۹} بود، برای فهرست‌نویسی منابع الکترونیکی طراحی شده بود که بیشتر پایگاه‌های اطلاعاتی، نرم‌افزارها و دیگر انواع برنامه‌های رایانه‌ای و داده‌های رایانه‌ای را در برمی‌گرفت (۳). در حالی که مفهوم کتاب‌ها، پیاپی‌ها، منابع جغرافیایی، تصاویر متحرک و چیزهای شبیه اینها در قالب الکترونیکی در نظر گرفته شده بود؛ تعداد قابل توجهی از آنها موجود نبودند تا بر اساس آنها قواعدی ساخته شود تا انواع منابع کتابشناختی را که فهرست‌نویسان اکنون با آنها مواجه هستند دربرگیرند. به هر حال زمان تغییر کرده است و قواعد و استانداردهایی که بر اساس آنها منابع الکترونیکی فهرست‌نویسی می‌شوند نیز تغییر خواهند کرد، بازنگری خواهند شد و مورد بحث قرار خواهند گرفت و در سال‌های آینده مجدداً تغییر خواهند کرد و گواهی آن تغییرات فصل ۹ قواعد فهرست‌نویسی انگلومریکن ویرایش دوم (۲۰۰۱) است که با عنوان «منابع الکترونیکی»^{۲۰} مطرح شده و بازنگری قواعد که در سال ۲۰۰۱ آغاز شده، ادامه دارد (۴). همان طور که در «گزارش نهایی شرایط کاری برای رکوردهای کتابشناختی» که به وسیله ایفلا منتشر شده، تعریف شده است: «کتاب‌های الکترونیکی نمودهای یک اثر هستند، یعنی تجسم فیزیکی بیان یک اثر» (۱۱). این نمودها ممکن است صورت چاپ عکسی الکترونیکی را داشته باشند؛ مانند کتاب‌های الکترونیکی توزیع شده به وسیله نت لیبرری یا تعدادی از کتاب‌های توزیع شده به شکل فایل‌های پی.دی.اف. حال آنکه چاپ عکسی یعنی تصاویر یا نسخه‌برداری دقیق با هدف "حفظ ظاهر نمود پیشین" است (۱۱). نمودها همچنین ممکن است نسخه‌برداری و یا شبیه‌سازی شده باشند که در جستجوی حفظ ظاهر قبلی نیستند و فقط می‌خواهند محتوا را بازسازی کنند. کتابخانه‌کنگره، تکثیر

را «نمودی که یک اثر یا (گروهی از آثار) را از نو می‌سازد یا نمود دیگری (مانند چاپ‌های دوباره بدون تغییر) که به مثابه یک جایگزین عمل می‌کند» تعریف کرده است و تأکید می‌کند که خصوصیات فیزیکی این تکثیرها ممکن است با خصوصیات فیزیکی اولیه فرق داشته باشد (۱۲:۱۲). یک مثال خوب از «باز تکثیر»، نسخه‌های اچ.تی.ام.ال کتاب‌های چاپی توزیع شده به وسیله نشنال آکادمی پرس است. هر فصل یک مدرک، یک فایل اچ.تی.ام.ال و فاقد شماره‌گذاری است. تعدادی از همین کتاب‌های الکترونیکی مربوط به نشنال آکادمی پرس به صورت چاپ‌های عکسی الکترونیکی در نت لیبرری هم موجود است که در آنها شماره‌گذاری و صفحه‌آرایی نسخه اصلی حفظ شده است.

توصیف یک کتاب الکترونیکی در یک رکورد فهرست، با روش‌های متفاوتی امکان‌پذیر است. یک روش که از رهنمودهای کانسر^{۲۱} در مدول ۳۱ تبعیت می‌کند، رکورد چند نسخه‌ای (یا رویکرد رکورد منفرد) نامیده می‌شود، که در آن قالب الکترونیکی اثر، مانند رکورد قالب چاپی آن توصیف می‌شود (اما فقط زمانی که خود مؤسسه، نمود چاپی آن را هم نگهداری کند) (۱۰). همچنین ممکن است فهرست‌نویس با کتاب الکترونیکی مثل یک چاپ عکسی رفتار کند و آن را فهرست‌نویسی کند؛ همان‌طور که فردی یک ریزنگاشت را بر اساس قاعده I.11A قواعد کتابخانه‌کنگره فهرست‌نویسی می‌کند. هر روشی، راهکارهای مختلفی برای مدیریت و نمایش منابع الکترونیکی ارائه می‌دهد. به هر حال، نباید از این روش‌ها به صورت انحصاری استفاده کرد. فقط رفتار با یک کتاب الکترونیکی در نقش یک نمود منحصر به فرد، می‌تواند در هر زمانی به کار گرفته شود. به عبارت دیگر، هر منبع به طور منحصر به فرد و بدون وابستگی به دیگر نمودهایش توصیف شود. بنابراین در این مقاله با کتاب‌های الکترونیکی و دستورالعمل‌های فهرست‌نویسی آنها به مثابه یک نمود منحصر به فرد برخورد شده است. آنچه در ادامه شرح داده می‌شود، فراهم آوردن یک رکورد جایگزین منحصر به فرد برای منابع است. در اینجا به فهرست‌نویسی چاپ عکسی و رویکرد رکوردهای منفرد چند نسخه‌ای برای فهرست‌نویسی کتاب‌های الکترونیکی پرداخته نمی‌شود.

18. LCRI = Library of Congress Rule Interpretations
19. Computer File
20. Electronic Resources
21. CONSER

فهرست‌نویسی کتاب‌های الکترونیکی

از این پس، اجزاء فهرست‌نویسی، در قالب کاری مرکز کتابخانه رایانه پیوسته^{۲۲} برای کتاب‌ها، برای نمایش فراداده‌های مارک ۲۱^{۲۳} با استفاده از قواعد مارک ۲۱، عملگرهای جداساز\$ و جای خالی # ارائه خواهند شد(۱). توصیف‌ها از قواعد فهرست‌نویسی انگلومریکن و برایش دوم بازنگری شده در سال ۲۰۰۲، فصل ۹ «منابع الکترونیکی» و تفسیرهای قواعد کتابخانه کنگره برای فصل ۹ پیروی می‌کنند. شکل ۱ مثال کاملی از مارک ۲۱ برای دسترسی مستقیم به کتاب‌های الکترونیکی ذخیره شده روی دیسک ثابت، دسترسی از راه دور به کتاب‌های

کتاب‌های الکترونیکی منابع تک‌نگاشتی غیرادواری هستند که به‌طور مستقیم یا از راه دور به‌وسیله رایانه در دسترس‌اند. قواعد و استانداردهای فهرست‌نویسی منابع الکترونیکی تغییر کرده و این تغییر ادامه دارد. این مقاله درباره کتاب‌های الکترونیکی به مثابه یک نمود یگانه بحث می‌کند و دستورالعمل اجرایی برای کاربرد قواعد فهرست‌نویسی جاری فراهم می‌آورد.

شکل ۱. مثالی برای دسترسی مستقیم به کتاب‌های الکترونیکی ذخیره شده روی دیسک ثابت

```

▶ Type: a   HLvl: I   - Src: d   Audn:      Ctrl:      Lang: eng
  HLvl: m   Form: s   Conf: 0   Biog:      MRec:      Ctry: nyu
          Cont:      GPub:      LitP: f    Indx: 0
  Desc: a   Ills: b   Feat: 0   DtSt: s    Dates: 2001,  f
▶ 1 010     *z 00-51859 f
▶ 2 006     [m   d           ] f
▶ 3 007     c *b z *d b *e n f
▶ 4 020     0345447131 (e-book) f
▶ 5 020     *z 0345434684 (print) f
▶ 6 050 04  PS3563.A255 *b S55 f
▶ 7 100 1   McCaffrey, Anne. f
▶ 8 245 14  The skies of Pern *h [electronic resource] / *c Anne
  McCaffrey. f
▶ 9 250     1st Palm Digital Media ed. f
▶ 10 260    New York : *b Del Rey ; *a Santa Clara, Calif. : *b
  [distributed by] Palm Digital Media, *c 2001. f
▶ 11 490 1   The dragonriders of Pern ; *v v. 13 f
▶ 12 516    Electronic text; file size: 497 kilobytes. f
▶ 13 538    System requirements: Palm ebook reader for Windows CE,
  PocketPC, Palm OS, Macintosh or Windows operatin
  systems. f
▶ 14 500    Title from title page screen, viewed Mar. 18, 2003. f
▶ 15 500    Ed. and series statements from distributors Web site,
  viewed Mar. 18, 2003. f
▶ 16 530    Also available in print. f
▶ 17 500    Maps on lining papers. f
▶ 18 650 0   Pern (Imaginary place) *v Fiction. f
▶ 19 650 0   Life on other planets *v Fiction. f
▶ 20 650 0   Space colonies *v Fiction. f
▶ 21 650 0   Dragons *v Fiction. f
▶ 22 655 7   Science fiction. *2 qsaft f
▶ 23 655 0   Electronic books. f
▶ 24 776 0   McCaffrey, Anne. *t Skies of Pern. *b 1st ed. *d New
  York : Del Rey, 2001. *h viii, 434 p. : maps ; 24 cm.
  *w (DLC) 00-51859 *z 0345434684 f
▶ 25 800 1   McCaffrey, Anne. *t Dragonriders of Pern ; *v v. 13. f

```

Figure 1. Example of direct access e-book stored on a fixed disk

22. OCLC = Online Computer Library Center
23. Machine – readable cataloging(Marc21)

فیلدهای داده‌های متغیر: شماره کنترل کتابخانه کنگره، شماره استاندارد بین‌المللی کتاب و رده‌بندی

فیلدهای متغیر شامل: شماره کنترل کتابخانه کنگره^{۲۵}، شماره استاندارد بین‌المللی کتاب^{۲۶} (شابک) یا شاید شماره ناشر – که داده‌های آشنا و استاندارد رایج در رکورد فهرست‌نویسی تک‌نگاشت‌ها هستند – می‌شود. کتاب‌های الکترونیکی بیشتر دارای شماره کنترل کتابخانه

مانند دیگر منابع کتابشناختی، عنوان باید از منبع اصلی اطلاعات یا منابع جایگزین مناسب، وقتی که اثر فاقد منبع اصلی اطلاعات است، برگرفته شود. منبع اصلی اطلاعات برای انواع مختلف منابع الکترونیکی، همان‌طور که در قاعده ۹.۰۱۱ ویرایش دوم قواعد انگلوامریکن (بازنگری ۲۰۰۲) آمده است، خود منبع است.

کنگره و شماره استاندارد بین‌المللی کتاب اختصاص یافته به نسخه چاپی آن کتاب هستند. این اطلاعات، بیشتر در داده‌های فهرست‌نویسی پیش از انتشار^{۲۷}، در صفحات ادامه صفحه عنوان دیده می‌شوند. این صفحات ممکن است شامل پشت صفحه عنوان نسخه الکترونیکی باشند. به علاوه شماره استاندارد بین‌المللی کتاب برای نسخه الکترونیکی کتاب، در صورت موجود بودن، معمولاً ممکن است قبل از صفحه عنوان یا بعد از اطلاعات فهرست‌نویسی پیش از انتشار قرار گیرد. همه این اطلاعات روی یک رکورد برای یک کتاب الکترونیکی با کمترین تغییر، معتبر است. در فیلد ۰۱۰ برای شماره کنترل کتابخانه کنگره، فهرست‌نویس باید شماره را وارد نماید، اما آن را در فیلد فرعی \$Z کدگذاری نماید تا مشخص شود که آن شماره برای این فرم اثر، معتبر نیست. فهرست‌نویسان همچنین باید شماره استاندارد بین‌المللی کتاب را برای منابع چاپی با فیلد فرعی \$Z کدگذاری نمایند، اما شماره استاندارد بین‌المللی کتاب الکترونیکی در فیلد فرعی \$a کدگذاری می‌شود.

الکترونیکی روی وب، و دسترسی مستقیم به کتاب‌های الکترونیکی روی لوح فشرده نوری را ارائه می‌دهد. هر دوازده جزء، به همراه یک مثال در زیر شرح داده شده‌اند. شکل ۱. مثالی برای دسترسی مستقیم به کتاب‌های الکترونیکی ذخیره شده روی دیسک ثابت

فیلدهای کنترل

کتاب‌های الکترونیکی باید بر اساس چهارچوبی که برای کتاب استفاده می‌شود، فهرست‌نویسی شوند. طبق آن، نوع رکورد در راهنما با "a" برای زبان مواد کدگذاری شده است. تنها فیلد مهم دیگر در فیلد کنترل ۰۰۸ برای کتاب‌هاست که کاراکتر «فرم اثر» است و در جایگاه ۲۳ قرار دارد. این فیلد با حرف "S" برای الکترونیک کدگذاری شده است. به علاوه، فهرست‌نویس کتاب‌های الکترونیکی لازم است که فیلد ۰۰۶ را برای منابع الکترونیکی و فایل‌های رایانه‌ای اضافه نماید.

در فیلد کنترل ۰۰۶ نوع رکورد با حرف "m"، برای نام‌گذاری منبع به عنوان یک فایل رایانه‌ای، کدگذاری شده است. «نوع فایل رایانه‌ای» برای کتاب‌های الکترونیکی معمولاً حرف "d" به معنای document خواهد بود. این می‌تواند به عنوان معادل زبان مواد دارای کد "a" نوع رکورد در راهنما تصور شود. نوع کد توصیفی استفاده شده، ممکن است در شکل متنی، بعداً در فیلد ۵۱۶ توضیح داده شود.

006[md]

به علاوه فیلد کنترل منابع الکترونیکی ۰۰۷ باید برای توصیف عمومی مواد^{۲۸} اضافه شود. طبقه کد مواد "a" برای این فیلد "c" است (۱۴). فیلد ۰۰۷ به صورتی که در مارک ۲۱، قالب فشرده داده‌های کتابشناختی تعریف شده است: کد "b" جانشین مواد خاص؛ "d" رنگ؛ "e" اندازه؛ و "f": صداست. بقیه کدهای فیلد ۰۰۷ خاص تصاویر رقومی و اهداف آرشیوی است و برای کتاب‌های الکترونیکی ضروری نیست.

007 c \$b z \$d b \$e n (007 field coded for an e-book used on a computer or hand-held device).

شکل ۲. مثالی برای دسترسی از راه دور به کتاب‌های الکترونیکی از طریق وب

```

▶ Type: a   BLvl: I   Srce: d   Audn:   Ctrl:   Lang: eng
  BLvl: m   Form: s   Conf: 0   Biog:   MRec:   Ctry: pau
          Cont: b   GPub:   LitF: 0   Indx: 1
  Desc: a   Ills:   Fest: 0   DtSt: s   Dates: 2001, 1
▶ 1 006 [m d ] 1
▶ 2 007 c #b r #d c #e z #f u 1
▶ 3 050 4 RT51 1
▶ 5 245 04 The Lippincott manual of nursing practice #h [electronic
resource]. 1
▶ 5 246 3 Nursing practice 1
▶ 6 250 7th ed. 1
▶ 7 260 Philadelphia, Penn. : #b Lippincott ; #a New York : #b
Ovid Technologies [distributor], #c c2001. 1
▶ 8 516 Electronic text. 1
▶ 9 538 Mode of access: World Wide Web. 1
▶ 10 500 Title from Books@Ovid opening page, viewed Nov. 12, 2002.
1
▶ 11 500 Ed. statement from preface. 1
▶ 12 500 Sandra M. Nettina [editor].--Preface. 1
▶ 13 500 Electronic text contains search engine. 1
▶ 14 530 Also available in print. 1
▶ 15 506 Access restricted to subscribers. 1
▶ 16 504 Includes bibliographical references and index. 1
▶ 17 650 0 Nursing #v Handbooks, manuals, etc. 1
▶ 18 655 0 Electronic books. 1
▶ 19 700 1 Nettina, Sandra M. 1
▶ 20 856 40 #u http://gateway.ovid.com/autologin.html #z Select
"Books@Ovid" from the menu and select the title from the
list. 1

```

Figure 2. Example of remote access e-book accessed via the World Wide Web

نماید. اگر منبع دور از دسترس باشد، شماره‌بازایی برای مکان‌یابی لازم نیست؛ زیرا شناسگر واحد منابع^{۲۸} این وظیفه را انجام می‌دهد. به هر حال شماره‌رده‌برای برخی اهداف دیگر هم ممکن است تعیین شود، مانند تورق مجازی یا گسترش مجموعه و مدیریت. بعضی مؤسسات، منابع الکترونیکی موجود در وب‌سایت را به وسیله طرح‌های مختلف رده‌بندی سازماندهی می‌کنند. مثال‌های این‌گونه سایت‌ها، در وب‌سایت Bookmark Beyond^{۲۹} فهرست شده است که به‌وسیله گری مک‌کرنان^{۳۰} – کتابدار علوم و فناوری در دانشگاه ایالتی ایوا^{۳۱} – اداره می‌شود (۷).

LCCN for print: 010 ## Sz 0051859

e-book ISBN: 020 ## Sa 0345447131

Print ISBN: 020 ## Sz 0345434684

رده‌بندی می‌تواند به‌روش‌های مختلفی انجام شود و باید براساس تجزیه و تحلیل موضوع منبع، مانند دیگر انواع منابع کتابشناختی صورت گیرد. اگر کتابخانه دسترسی مستقیم به منابعی داشته باشد که قرار است با استفاده از رده‌بندی کتابخانه‌کنگره یا رده‌بندی دیویی منظم شوند، پس فهرستنویس باید شماره‌بازایی را تعیین

28. URI = Uniform Resource Identifier

29. Web site Beyond Bookmarks: Schemes for Organizing the Web

30. Gerry Mckiernon

31. Iowa

یادداشت‌فیلدهای داده‌های متغیر برای توصیف کتاب‌های الکترونیکی

فیلدهای داده‌های متغیر که برای فهرست‌نویسی منابع کتابشناختی چاپی استفاده شده، برای توصیف منابع کتابشناختی الکترونیکی نیز توصیه شده است. متعاقب قواعد برای توصیف که در فصل ۱ و ۲ قواعد فهرست‌نویسی انگلوماریکن ویرایش دوم ۲۰۰۲ نیز به کار می‌روند. این مقاله بر اساس آشنایی ابتدایی با این قواعد و دانش پایه از فهرست‌نویسی تک‌نگاشت‌ها تألیف شده است. از این پس بحث روی کاربرد قواعد خاص است که در فصل ۹ برای توصیف منابع الکترونیکی همان‌گونه که در مورد کتاب‌های الکترونیکی به کار گرفته می‌شوند، تعریف شده‌اند.

عناوین قراردادی

کتاب‌های الکترونیکی، پایاندهای الکترونیکی نیستند. فهرست‌نویسان صرفاً به این دلیل که یک کتاب الکترونیکی یک همتای چاپی دارد نباید یک عنوان قراردادی بسازند. زمانی که یک عنوان مغایر وجود داشته باشد، برای تشخیص ویرایش‌ها، نمودها و انتشارات مختلف در فهرست‌نویسی پایاندها این کار انجام می‌شود. این مورد شامل کتاب‌های تک‌نگاشت نمی‌شود. فهرست‌نویسان باید برای توضیح بیشتر درباره استفاده از عناوین قراردادی برای فهرست‌نویسی تک‌نگاشت‌ها به فصل ۲۵ ویرایش دوم قواعد انگلوماریکن بازنگری ۲۰۰۲ با عنوان «عناوین قراردادی» مراجعه کنند. عناوین قراردادی برای کتاب‌های جلد شومیز با روزآمدی و توالی ویرایش‌ها یا تفاوت‌هایی که گاه تک‌نگاشت مورد نظر با تک‌نگاشت دیگری عنوان مشابه دارد، ساخته نمی‌شود؛ زیرا این تفاوت‌ها به دیگر نواحی مانند شرح ویرایش و تاریخ انتشار مربوط است. فهرست‌نویسان برای ساختن عناوین قراردادی در موقع لزوم مانند مواقعی که یک تک‌نگاشت ترجمه است یا با یک نام متفاوت بهتر شناخته می‌شود، یا یک کتاب با یک عنوان چاپ شده و با عنوانی متفاوت تجدید چاپ می‌شود، باید از قوانین مربوط به فصل ۲۳ ویرایش دوم قواعد انگلوماریکن بازنگری ۲۰۰۲ پیروی کنند. برای مشخص کردن اینکه آیا سرعنوان قراردادی در حال حاضر وجود دارد یا نه؛ باید

از فایل مستند ملی استفاده شود. فهرست‌نویسان نباید یک عنوان قراردادی برای یک کتاب الکترونیکی با استفاده از واژه پیوسته (Online) یا واژه‌های مشابه بسازند.

اطلاعات عنوان

مانند دیگر منابع کتابشناختی، عنوان باید از منبع اصلی اطلاعات یا منابع جایگزین مناسب، وقتی که اثر فاقد منبع اصلی اطلاعات است، برگرفته شود. منبع اصلی اطلاعات برای انواع مختلف منابع الکترونیکی، همان‌طور که در قاعده 9.0B1 ویرایش دوم قواعد انگلوماریکن (بازنگری ۲۰۰۲) آمده است، خود منبع است؛ یعنی هر نوع اطلاعات باارزشی که به‌طور رسمی در تعدادی منابع انتخاب متنوع، مانند صفحه عنوان، فایل درباره (about)، یا مرا بخوان (readme)، صفحه فهرست انتخاب و برچسب‌های موجود است. به علاوه وقتی که اطلاعات

فهرست‌نویسان صرفاً به این دلیل که یک کتاب الکترونیکی یک همتای چاپی دارد نباید یک عنوان قراردادی بسازند. زمانی که یک عنوان مغایر وجود داشته باشد، برای تشخیص ویرایش‌ها، نمودها و انتشارات مختلف در فهرست‌نویسی پایاندها این کار انجام می‌شود. این مورد شامل کتاب‌های تک‌نگاشت نمی‌شود.

از منبع اصلی در دسترس نیست، اطلاعات تهیه شده به وسیله ناشر، تهیه‌کننده، و توزیع‌کننده نیز ممکن است مورد استفاده قرار گیرد که شامل اطلاعات توصیفی ناشر است، که مخصوص منابع الکترونیکی است و در وب‌سایت ناشر یا توزیع‌کننده وجود دارد. فهرست‌نویسان باید توصیف عمومی مواد را در کرشه، درست بعد از عنوان کامل ذکر کنند. توصیف عمومی مواد مورد تأیید برای کتاب‌های الکترونیکی تحت قاعده 11.C1 فهرست ۲ ویرایش دوم قواعد انگلوماریکن (۲۰۰۲)، [منابع الکترونیکی]^{۳۲} است. استناد به منبع خاص اطلاعات استفاده شده برای عنوان منابع الکترونیکی در فیلد یادداشت لازم و ضروری است. منبع "کمیت خط‌مشی

245 14 \$a The skies of pern \$h
[electronic resource]/\$c Anne McCaffrey.

فهرست نویسی " یادداشت عنوان"^{۳۳} برای منابع اینترنتی،
مثال های مفیدی برای زمانی که از اسناد به واژه منبع
مطمئن نیستیم، محسوب می شود(۶).

500 ## \$a Title from title page screen.

شکل ۳. مثالی برای دسترسی مستقیم به کتاب های الکترونیکی روی لوح فشرده با حافظه فقط خواندنی

```

> Type: a   ELvl: I   Srce: d   Audn:   Ctrl:   Lang: eng
  HLvl: m   Form: s   Conf: 0   Biog:   MRec:   Ctry: mau
    Cont:   GPub:   LitF: 0   Indx: 0
  Desc: a   Ills:   Fest: 0   DtSt: s   Dates: 2001,  ¶
> 1 006 [m d ] ¶
> 2 007 c *b o *d c *e g *f a ¶
> 3 020 0072445203 ¶
> 4 050 4 T57.6 *b .H53 ¶
> 5 100 1 Hillier, Frederick S. ¶
> 6 245 10 Introduction to operations research *h [electronic
  resource] : *b interactive etext / *c Frederic S.
  Hillier, Gerald J. Lieberman ; cases developed by Karl
  Schmedders and Molly Stephens ; tutorial software
  developed by Mark Hillier and Michael O'Sullivan. ¶
  7th ed., release 2.0. ¶
  Boston : *b McGraw-Hill, *c c2001. ¶
  1 CD-ROM : *b sd., col. ; *c 4 3/4 in. ¶
  Electronic text of the print version which includes
  movie and sound clips, hypertext links, additional
  resources not included in the print, and makes use of
  spreadsheets and modeling software. ¶
> 11 538 System requirements: Pentium 133MHz or better; 32 MB
  Ram; Windows 95/98/NT; Soundblaster audiocard, CD-ROM
  drive, 640 x 400 x 256 color monitor; Acrobat 4.0, Quick
  Time 4.0 (both included on disc), Internet browser
  (Netscape 3.0 or Internet Explorer 3.0), Microsoft
  Excel, MPL Modeling System (included on disc). ¶
> 12 538 System requirements for Macintosh: PowerMac compatible
  (only the Excel files and QR Tutor will run on a
  Macintosh.) ¶
> 13 500 Title from "e-Text Main Menu" screen. ¶
> 14 500 Includes indexes. ¶
> 15 500 Distributed with print version of: Introduction to
  operations research. ¶
> 16 530 Also available in print. ¶
> 17 650 0 Operations research. ¶
> 18 655 0 Electronic books. ¶
> 19 700 1 Lieberman, Gerald J. ¶
> 20 700 1 Schmedders, Karl. ¶
> 21 700 1 Stephens, Molly. ¶
> 22 700 1 Hillier, Mark S. ¶
> 23 700 1 O'Sullivan, M. *q (Michael) ¶
> 24 776 0 *7 plan *a Hillier, Frederick S. *t Introduction to
  operations research. *b 7th ed. *z 0072321695 *w
  (DLC) 00025683 *w (OCoLC)43555349 ¶

```

Figure 3. Example of direct access e-book accessible via a CD-ROM

اطلاعات ویرایش

اطلاعات درباره شرح ویرایش موجود باید مانند دیگر منابع کتابشناختی در فیلد ۲۵۰، ذکر شود. اگر شرح ویرایش از منبعی غیر از منبع اطلاعات عنوان، گرفته شده باشد، لازم است که منبع شرح ویرایش در فیلد یادداشت ذکر شود.

500 ## \$a Ed. statement from distributor's Web site.

250 ## \$a 1st Palm Digital ebook ed.

اندازه و نوع منبع

اطلاعات درباره اندازه و نوع منبع الکترونیکی در فیلد ۲۵۶ ذکر می‌شود. قاعده 9.3B1 از تفسیرهای قواعد کتابخانه‌کنگره، به فهرست‌نویسان توصیه می‌کند که هنگام فهرست‌نویسی بنیادی یک منبع الکترونیکی، اندازه و نوع منبع، هر دو، حذف شود. به هر حال، مؤسساتی که استفاده از این ناحیه توصیف را در فیلد ۲۵۶ ترجیح می‌دهند، باید از عبارت «داده‌های الکترونیکی»^{۳۴} استفاده نمایند و ویژگی‌های هر فایل را که به آسانی در دسترس است، تهیه نمایند. راه دیگر، ثبت اطلاعات در یک یادداشت براساس قاعده 9.7B8 است. در این مورد فهرست‌نویس می‌تواند از فیلد ۵۱۶ استفاده کند. برای کتاب‌های الکترونیکی که ممکن است قابلیت انتقال را به‌ویژه به رایانه‌های جیبی یا دستگاه دستیار رقمی شخصی داشته باشند، برای آنکه فضای فایل ممکن است محدود باشد، اندازه فایل اگر در دسترس باشد، اطلاع فوق‌العاده مفیدی است که باید ثبت شود. اطلاعات و ویژگی‌های فایل در فیلد ۲۵۶ باید در پراکنش قرار گیرد و رکوردها و بایت‌ها یا اندازه فایل به وسیله کولن از هم جدا شود. فیلد ۵۱۶ یک شکل ثابت ندارد، بنابراین فهرست‌نویسان ممکن است از یادداشت‌های متنی آزاد استفاده کنند.

256 ## \$a Electronic data(1 file : 498 kilobytes)

16 ## \$a Electronic text; file size: 498 kilobytes.

نشر، توزیع و جزآنها

تغییر صریح در بازنگاری قواعد فصل ۹ برای این است که همه منابع الکترونیکی که از راه دور منتشر می‌شوند، دربرگیرد. این امر برای کتاب‌های الکترونیکی که به صورت تجاری در دسترس‌اند، مهم نیست، اما برای کتاب‌های الکترونیکی که به وسیله اشخاص یا توزیع‌کنندگان آزاد در اینترنت توزیع می‌شود مهم است، مانند اسناد اچ.تی.ام.ال که شامل کتاب‌های الکترونیکی هم می‌شود. فهرست‌نویس باید از قانون 9.4F4 آگاه باشد، که استفاده از آخرین تاریخ حق مؤلف موجود را، زمانی که چندین تاریخ حق مؤلف در منبع وجود دارد، توصیه می‌کند. به علاوه این قانون به فهرست‌نویس آموزش می‌دهد که شروط اختیاری قاعده 9.4D1 ویرایش دوم قواعد انگلوامریکن ۲۰۰۲ را که به کار بردن نام توزیع‌کننده است، استفاده کند. نام توزیع‌کننده با استفاده از کروه به کمک عبارت [توزیع شده به وسیله]^{۳۵} قبل از نام توزیع‌کننده و یا [توزیع‌کننده]^{۳۶} بعد از نام توزیع‌کننده، توصیف می‌شود.

260 ## \$a New York: \$b; Del Rey;

\$b [distributed by] Peanut Press, \$c2001.

260 ## \$a Philadelphia : \$b Lippincott

Williams & Wilkins ; \$a New York: \$b

Ovid Technologies [distributor], \$c 2003.

توصیف فیزیکی

توصیف فیزیکی یک منبع الکترونیکی به نوع منبع در دست بستگی زیادی دارد. برای همه منابع الکترونیکی که از راه دور در دسترس‌اند، توصیف فیزیکی حذف می‌شود. برای منابع الکترونیکی موجود در رسانه‌های قابل دسترسی مستقیم، چند واحد فیزیکی و توصیف ویژه مواد^{۳۷} ذکر می‌شوند. شیوه جدید برای توصیف فیزیکی، استفاده از اصطلاحات متداول برای توصیف ویژه مواد است. فهرست‌نویسان ممکن است اکنون از عباراتی مانند: لوح فشرده نوری، لوح فشرده مخصوص عکس^{۳۸} و لوح فشرده دیجیتال (دی.وی.دی)^{۳۹} استفاده

34. electronic data

35. distributed by

36. distributor

38. CD Photo، نظامی که شرکت کداک برای انتقال و ذخیره‌سازی دائمی عکس‌های معمولی به کمک لوح فشرده و دیدن آنها بر صفحه نمایش ایجاد کرده است. (فرهنگ فشرده علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی / استلاکینن، ترجمه فاطمه اسدی کرگانی. تهران: کتابدار، ۱۳۷۸، ص. ۱۸۳)

39. DVD = Digital Versatile Disk

37. SMD = Specific Material Designation

یادداشت‌ها برای کتاب‌های الکترونیکی

چندین یادداشت برای یک توصیف کامل از کتاب الکترونیکی لازم است. این یادداشت‌ها در دستورهای تعیین شده در قواعد فهرست‌نویسی انگلوامریکن ۲۰۰۲ ارائه شده‌اند. ویژگی و دامنه یادداشت در فیلد ۵۱۶، که اولین یادداشت در رکورد است، مشخص شده است. این یادداشت قانون‌مند نیست و ممکن است دیگر اطلاعاتی را که هم‌اکنون در رکورد معین و مشخص شده‌اند تکرار نماید. با وجود این، اگر به نظر ضروری برسد، یادداشت می‌تواند ساده و روشن بیان شود. متن به‌کار رفته برای ویژگی و دامنه یادداشت، تعیین نشده است، اما ممکن است مطابق با رهنمودهای مشابه تعیین شود در نوع و اندازه منابع (بخش قبلی این مقاله) به وجود آید.

516 ## \$a Electronic text; file size: 498 kilobytes.

یادداشت در مورد نیازهای سیستم لازم و ضروری است و باید در توصیف کامل رکورد منابع الکترونیکی ذکر شود. برای منابع دور از دسترس، روش دسترسی باید توصیف شود. فهرست‌نویسان برای منابع در دسترس، باید هر نوع نیازهای سخت‌افزاری یا نرم‌افزاری را که به آسانی در دسترس و مشخص هستند تعیین نمایند.

538 ## \$a Mode of access: World Wide Web.

538 ## \$a System requirements: Palm ebook reader for Windows CE or PalmOS.

538 ## \$a System requirements: Internet browser.

علاوه بر این، اگر منبع اخذ عنوان کامل و شرح ویرایش با منبع اطلاعات عنوان متفاوت باشد، همواره باید به عنوان یادداشت‌های جداگانه ثبت شود. اگر عنوان یا اطلاعات شرح ویرایش از یک منبع گرفته شده (معمولاً یک وب‌سایت) که ممکن است در آینده تغییر کند، فهرست‌نویس باید تاریخی که اطلاعات را مشاهده کرده است ذکر نماید.

کنند. تفسیرهای قواعد کتابخانه‌کنگره بازنگری شده در مورد قاعده 9.5B1، توصیه می‌کند که برای فهرست‌نویسی بنیادین، شرط اختیاری را به کار برید. فهرست‌نویسان همچنین باید اطلاعاتی درباره رنگ و صدا، در صورت موجود بودن ارائه دهند. در پایان، قانون اصلاح شده برای اندازه، اجازه می‌دهد که به‌طور اختیاری ابعاد رسانه را با استفاده از واحدهای متریک که توصیف فیزیکی را با دیگر توضیحات ساختاری هماهنگ می‌کند، معین کنند. با وجود این، قاعده 9.5D1 تفسیرهای قواعد کتابخانه‌کنگره، اعلام می‌دارد که این گزینه نباید به‌کار رود، بنابراین فهرست‌نویس باید از واحدهای اندازه‌گیری آمریکایی برای ابعاد رسانه‌های قابل دسترسی مستقیم، استفاده کند.

300 ## \$a 1 CD-ROM : \$b sd., col.; \$c 3/4 in.

شرح فروست

قواعد برای نوشتن شرح فروست برای منابع الکترونیکی متفاوت نیست. با وجود این، اطلاعات ناشر به مثابه یک منبع پیشنهادی اطلاعات برای این قسمت پذیرفته شده است. بدین معنا که شرح فروستی که روی وب‌سایت ناشر یا توزیع‌کننده یافت می‌شود ولی روی خود منبع یا جعبه آن یا دیگر اطلاعات همراه یافت نمی‌شود، برای استفاده در رکورد معتبر است. مثال‌هایی از این موارد باید نادر باشد و استفاده باید به صورت معقول انجام گیرد به‌ویژه اگر از یک وب‌سایت به مثابه منبع اطلاعات استفاده شده باشد. اگر فهرست‌نویس احساس کند که ثبت اطلاعات فروست لازم است یا در توصیف منبع مؤثر و مفید خواهد بود، باید اطلاعات فروست را به همراه منبع آن و تاریخ مشاهده آن در فیلد یادداشت، فقط برای احتیاط، ثبت نماید.

490 1# \$a The dragonriders of Pern; \$v v.13

500 ## \$a Series statement from distributor's Web site (viewed April 27, 2001).

800 1 # \$a McCaffrey,

Anne. \$t Dragonriders of Pern; \$v v. 13.

را همراه با دیگر برچسب‌های موضوعی توجیه می‌کند (۱۳). به این معنا که اگر اصطلاحی از سرعنوان موضوعی کنگره استفاده کرده باشد، شاخص دوم به صورت ۰ (صفر) ثبت می‌شود. اگر یک فرم یا نوع مناسب در هیچ اصطلاحنامه‌ای موجود نباشد، به وجود آوردن تعریف محلی واژه مناسب است. در این صورت منبع واژه باید در فیلد \$ S و تعریف محلی واژه در "S local" ذکر شود.

فهرست‌نویسان باید به تعاریف محلی اصطلاحات همراه با نظام کنترل استنادی توجه کنند و عبارات غیرضروری نباید ساخته شوند.

655 # 0 \$a Electronic books.

655 # 7 \$a Interactive textbooks. \$2 local

نتیجه گیری

فهرست‌نویسی یک کتاب الکترونیکی به مراحل دیگری بیش از مراحل مورد نیاز برای یک کتاب چاپی، نیاز دارد. فهرست‌نویسان باید روش‌های استفاده خوب از این ابزارها را که در اختیارشان است، به یاد داشته باشند، به ویژه فصل‌های ۱ و ۲ و ۹ قواعد فهرست‌نویسی انگلوماریکن ویرایش دوم ۲۰۰۲، تفسیر قواعد کتابخانه کنگره، قالب مارک ۲۱ برای داده‌های کتابشناختی، و البته دیگر نکات کلیدی که در زمان فهرست‌نویسی یک کتاب الکترونیکی باید به خاطر داشت به شرح زیر است:

– اگر منبع عنوان و منبع شرح ویرایش با منبع عنوان تفاوت دارد، ذکر کنید.

– روش دسترسی یا شرایط سیستم‌های مورد نیاز برای عمل را معین کنید.

– کدهای اضافی را برای طبیعت الکترونیکی کتاب الکترونیکی اضافه کنید.

فهرست‌نویسان همچنین باید به یاد داشته باشند که برای روزآمد نگه داشتن قواعد متنوع و استانداردها یا بازنگری‌های جاری، همیشه تلاش کنند. توصیف یکسان منابع که بسیار مهم است از طریق پیروی از قوانین جاری و استانداردها، تضمین می‌شود. پیروی از این مراحل یک توصیف کامل‌تر از منابعی را که باید فهرست‌نویسی شوند سبب می‌شود و به دیگر فهرست‌نویسان در شناسایی منابع مشابه کمک می‌کند و

500 ## \$a Title from HTML header on publisher's Web site (viewed July 16, 2000).

500 ## \$a Ed. statement from container.

500 ## \$a Ed. statement from publisher's Web site.

500 ## \$a Title from title page screen.

اگر منبع در ساختار دیگری نیز در دسترس است، فهرست‌نویسان می‌توانند نوع دیگر ساختار قابل دسترس را در فیلد ۵۳۰ بیان کنند. این یادداشت به ویژه برای رکودهایی که به عنوان منابع کتابشناختی ملی ارائه می‌شوند، مفید خواهد بود، اما برای استفاده در فهرست‌های محلی لازم نیست. درباره فهرست‌های محلی و همچنین برای مراجعان، استفاده از این یادداشت فقط زمانی که ساختارهای متفاوتی از یک منبع داشته باشیم، مفید است.

530 ## \$a Also available in print.

تحلیل موضوعی

فهرست‌نویسان باید برای همه کتاب‌های الکترونیکی براساس محتوای منبع، سرعنوان‌های موضوعی انتخاب کنند. فهرست‌نویسان نباید از تقسیم‌های فرعی شناور «پایگاه‌های اطلاعاتی»^{۴۰} یا «نرم‌افزار»^{۴۱} استفاده کنند. این عبارات خیلی خاص و ویژه هستند و باید فقط برای پایگاه‌های اطلاعاتی واقعی یا نرم‌افزارهای کاربردی استفاده شوند. مثال‌هایی که در آنها کاربرد این تقسیمات فرعی مناسب است، کتابشناسی تاریخ هنر^{۴۲} است که یک پایگاه اطلاعاتی است؛ یا مایکروسافت آفیس ۲۰۰۰ که یک نرم‌افزار است.

علاوه بر تحلیل موضوعی، مؤسسات ممکن است بخواهند که شکل اثر را به وسیله کاربرد عبارت شکل یا نوع بیاورند. این عبارت‌ها ممکن است برای جستجوهای پس‌همارا یا به عنوان قلاب‌هایی برای انواع منابع الکترونیکی مفید و مؤثر باشد. عبارت شکل یا نوع معمول برای کتاب‌های الکترونیکی «کتاب الکترونیکی» (Electronic Book) است که از سرعنوان‌های موضوعی کتابخانه کنگره^{۴۳} گرفته شده است. ویرایش مختصر مارک ۲۱ (۲۰۰۲) شاخص دوم فیلد ۶۵۵

40. Database

41. Software

42. Bibliography of the History of Art

43. LCSH = Library of Congress Subject Headings

10. Hiron, Jeanl. ed. CONSER Cataloging Manual (Washington, D.C.: Library of Congress, Cataloging Distribution Service, 2002).[on-line]. Available: [ww.loc.gov/acq/conser/Module31.pdf](http://www.loc.gov/acq/conser/Module31.pdf). [30 Aug. 2003].

11. International Federation of Library Associations and Institutions, IFLA Study Group on the Functional Requirements for Bibliographic Records, Functional Requirements for Bibliographic Records: Final Report (Munich: K. G. Saur, 1998). [on-line]. Available: www.ifla.org/VII/s13/frbr/frbr.pdf.

12. Library of Congress. "1.11A Facsimiles, Photocopies, and Other Reproductions. [Rev.]". *Cataloging Service Bulletin*, No. 89(2000):12.

13. "Library of Congress, MARC 21 Concise Format for Bibliographic Data". Washington, D.C.: Library of Congress, 2002. [on-line]. Available:

<http://www.loc.gov/marc/bibliographic/ecbdhome.html>. [30 Aug. 2003].

14. "Library of Congress, Network and MARC Standards Office, MARC 21 Concise Format for Bibliographic Data", Washington, D.C.: Library of Congress, 2002. [on-line]. Available:

<http://www.loc.gov/marc/bibliographic/ecbdhome.html> [30 Aug. 2003].

15. Library of Congress Rule Interpretations, 2d ed. Washington, D.C.: Cataloging Distribution Service, Library of Congress, 2002.

16. "Merriam Webster Dictionary, Merriam Webster". 2001. [on-line]. Available: <http://www.m-w.com>. [30 Aug. 2003].

17. Robb, Joanne. "Digital Books: Good Enough to Curl Up With?". *PC World*, Vol. 16, No.

اطلاعات لازم درخواست شده را برای مراجعان به منظور تعیین محل و استفاده از کتاب‌های الکترونیکی تأمین می‌کند.

منابع

1. Anglo-American Cataloguing Rules, 2d ed., 2002 rev. Ottawa: Canadian Library Assn.; London: Library Assn. Publishing; Chicago: ALA, 2002.

2. Anglo-American Cataloguing Rules, 2d ed., 1978 rev. Ottawa: Canadian Library Assn.; London: Library Assn. Publishing; Chicago: ALA, 1978.

3. Anglo-American Cataloguing Rules, 2d ed., 1998 rev. Ottawa: Canadian Library Assn.; London: Library Assn.; Chicago: ALA, 1998.

4. Anglo-American Cataloguing Rules, 2d ed., 1998 rev. Ottawa: Canadian Library Assn.; London: Library Assn.; Chicago: ALA, [1999].

5. Banerjee, Kyle. "Describing Remote Electronic Documents in the Online Catalog: Current Issues". *Cataloging & Classification Quarterly*, Vol. 25, No. 1 (1997): 5-20; Beatrice L. Caraway. "Notes for Remote Access Computer File Serials". *The Serials Librarian*, Vol. 41, No. 3/4 (2002): 147-68; Amy Murphy. "Cataloging Electronic Journals: A Practical Guide". *College & Undergraduate Libraries*, Vol. 9, No. 1 (2002): 81-95; Nancy B. Olson, ed., *Cataloging Internet Resources: A Manual and Practical Guide*, 2d ed. (Dublin, Ohio: OCLC, 1997).

6. Barrett, Marcia. "Source of Title Note for Internet Resources". [S.L]: Online Audiovisual Catalogers, Inc., Cataloging Policy Committee, 2001. [on-line]. Available:

<http://www.olacinc.org/cape/stnir.html>. [30 Aug. 2003].

7. "Beyond Bookmarks: Schemes for Organizing the Web". Gerry McKienan, comp., [on-line]. Available: <http://www.public.iastate.edu/~CYBERSTACKS/CTW.htm>. [30 Aug. 2003].

8. Bry, Francois; Kraus, Michael. "Perspectives for Electronic Books in the World Wide Web Age". *The Electronic Library*, Vol. 20, No. 4 (2002): 275-287; Susan Gibbons "Offering E-Books to Your Users: Some Costs and Benefits to Consider". *The Bottom Line*, Vol. 15, No. 2 (2002): 87-91; Mary McLaren. "E-Books: A Report on the State of the Market". *Library Collections, Acquisitions, and Technical Services*, Vol. 24, No. 3. 404-407.

9. Eek! It's E-Books, videorecording, 116 min. (Minneapolis, Minn.: MINITEX, 2002).

تاریخ دریافت: ۱۳۸۳/۲/۲۶